



NOWY WIELKI EGZAMIN

Świat ludzkich spraw

Imię i nazwisko

Numer ucznia w dzienniku

Klasa

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź uważnie, czy na 5 kolejno ponumerowanych stronach jest wydrukowanych 10 zadań.
2. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zadań zapisuj bezpośrednio w teście. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
5. Na wykonanie wszystkich zadań masz 40 minut.

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania od 1. do 5.

Echo naszych słów

Młodziutki pasterz znalazł się pewnego dnia wraz ze swoim stadem na ścieżce, którą jeszcze nigdy nie szedł. Zdawało mu się, że usłyszał wtedy dźwięk dzwonczków jakiegoś innego stada. Napełniło go to radością, bo miał wielką ochotę zaprzyjaźnić się z kimś. Zawołał:

– Jest tam kto?

I natychmiast usłyszał inne głosy, które odpowiadały:

– Jest tam kto? Jest tam kto? Jest tam kto?

A więc w dolinie byli też inni pasterze.

Krzyknął znowu:

– Gdzie jesteście? Nie widzę was!

I głosy odpowiedziały:

– Nie widzę was, nie widzę was, nie widzę was! [...]

Ci inni pasterze chowali się i kpili sobie z niego. [...] Zebrał szybko swoje stado i wrócił do domu. Dziadek, widząc, że pasterz jest zlany potem, zapytał:

– Co się stało, mały? Wyglądasz, jakbyś w dolinie zobaczył diabła!

Chłopiec opowiedział mu swoją niemiłą przygodę. Mówił o pasterzach, którzy chowali się, gotowi go napaść.

Dziadek zrozumiał, że chłopiec sam siebie nastraszył, słuchając echa własnego głosu... i uspokoił go.

– Ci pasterze nie chcą ci zrobić nic złego. Czekają tylko na jakieś przyjazne słowo od ciebie. [...]

Następnego dnia, kiedy pastuszek dotarł na dno doliny, zakrzyknął radośnie:

– Dzień dobry!

Echo odpowiedziało:

– Dzień dobry, dzień dobry, dzień dobry!

A on dodał jeszcze:

– To ja, wasz przyjaciel!

I echo podjęło:

– Przyjaciel, przyjaciel, przyjaciel!

Wówczas strach opuścił serce chłopca. Zrozumiał, że zawsze, kiedy mówi miłe słowa, głosy odpowiadają mu tak samo. I gdy był już dorosły, zawsze miał w pamięci tę lekcję.

Michel Piquemal, *Bajki filozoficzne. Jak żyć razem?*, Warszawa 2012, s. 61.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Dziadek wykorzystał nadarzającą się okazję, aby

- ☐ A. zażartować z chłopca.
- ☐ B. nakłonić chłopca do pracy.
- ☐ C. nauczyć chłopca czegoś ważnego.
- ☐ D. ostrzec chłopca przed złymi ludźmi.

Zadanie 2. (0–1)

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Echo w utworze symbolizuje A/B, które bardzo często C/D.

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> A. nasze błędy i złe uczynki | <input type="checkbox"/> C. odnoszą się do nas tak samo jak my do nich |
| <input type="checkbox"/> B. spotykane przez nas osoby | <input type="checkbox"/> D. popełniamy, naśladując innych |

Zadanie 3. (0–1)

Wyjaśnij, jak doszło do tego, że *chłopiec sam siebie nastraszył*.

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Odwołując się do nauki płynącej z utworu, wyjaśnij, dlaczego to, w jaki sposób traktujemy innych, jest takie ważne.

.....

.....

Zadanie 5. (0–2)

Które zdanie zawiera tylko informację o faktach, a które – opinię? Postaw znak X w odpowiedniej kolumnie tabeli.

	fakt	opinia
Tekst pt. <i>Echo naszych słów</i> to utwór literacki pisany prozą.		
To dziwne i niezrozumiałe, że chłopak nie wiedział, co to jest echo.		
Utwór Michela Piquemala w interesujący i przystępny sposób przedstawia prawdę o ludzkich zachowaniach.		
Bohaterem utworu jest młody pasterz, którego spotkała pouczająca przygoda.		

Zadanie 6. (0–2)

W każdym ze zdań podkreśl zdrobnienie. Obok każdego zdania zapisz wyraz podstawowy, od którego to zdrobnienie pochodzi.

Młodziutki pasterz znalazł się na ścieżce, którą nigdy nie szedł.

Zdawało mu się, że usłyszał wtedy dźwięk dzwoneczków.

Zadanie 7. (0–1)

Wypowiedzenia (ze względu na cel) dzielimy na oznajmujące, pytające i rozkazujące. Uzupełnij tekst, wpisując w odpowiednich miejscach te trzy typy wypowiedzeń.

Wśród zdań *Gdzie jesteście? Nie widzę was! Co się stało, mały? Wyglądasz, jakbyś w do-
linie zobaczył diabła!* są zdania i zdania
Żadne z nich nie jest zdaniem

Zadanie 8. (0–2)

Ze zdania *Nagle pasterz usłyszał dźwięk dzwoneczków* wypisz podmiot i orzeczenie. Następnie przekształć zdanie, dodając po jednym dowolnym określeniu do grupy podmiotu i grupy orzeczenia.

Podmiot:

Orzeczenie:

Przekształcone zdanie:

Zadanie 9. (0–1)

Uzupełnij luki w tekście literami *h* lub *ch* albo *rz* lub *ż*.

Pewien paste..... z Pod.....ała okazał się bo.....aterem. Gdy spost.....eł, że na jego owce
czy.....a wata.....a wilków, odwa.....nie p.....epędził drapie.....niki.

Zadanie 10. (0–8)

Wydarzenia przedstawione w tekście stały się dla bohatera lekcją, którą zapamiętał na całe życie. Napisz opowiadanie o przygodzie, która nauczyła kogoś (prawdziwego lub zmyślonego) czegoś ważnego o świecie albo o innych ludziach.

Twoja praca powinna zająć co najmniej 10 linijek.

.....
.....

